

Dombook öfwer Helsingelandh, förmedlest dhe Saker och ärender som af något wärde ther förekomne och Ransaakade äre, i Befalningzmännernes Wällachtade Erich Anderßon Hahres af Sörra Contractet och Niels Larßon Wargz af Norre Contractet, Så och afdömbde i Underlagmans Lars Larßons och Nämbdernas närwaru som föllier på dhetta åhr:

1 6 6 4

Norre Contractet

Rogstad och Illzbo Sochner

Höltz Tingh den 7 Septembris åhr 1663
medh närskrefne

Nämdbh:

Oluf Perßon i Åkrö,	Lars Månßon i Frölandh
Pell Perßon i Åkrö,	Erich Oluffßon i Frölandh
Peder Jönßon i Ahrnön,	Oluf Erichßon i Wälsta
Nils Erichßon i Håcksta,	Peder Swenßon i Sillia
Mattz Nielßon i Ahrnön,	Une Erichßon i Håsätter
Bengdt Joenß i Berge och	Peder Swenßon i Hoolandh.

Dato anklagade **Peder Erichßon i Ahrnön** sin granne **Bengdt Jonßon** att hans hustru hade nu i förledne Sommar tillgripit ett angh som Peder Erichßon till någon tijdh i pant haft hafwer ifrån **Sahl. Anders Erichßons** hemman i **Ahrnön** för 40 P. Km:t och thet slagit, och Höö sigh till måtto inbergat, som nu Bengdt Joenßon ej kunde neka före, thet uthan lof och minne tillgripit hafwa. Altså efter Nämbdens öfwerwägande blef Bengdt Jonßon hustrus wägnar för sådant nidingzwärckie fäldt att bötha 40 m:r efter thet 28 Cap. Konunge balcken, och lefrere honom Höet igen, och blef dem emillan nämpdt gode män på Rächningh, hwadh wijdare twist dhem emillan kan wara, och thet rätta och slätta.

Dato anklagades deße närskrefne Nämbl. **Lars Månßon, Erich Oluffßon, Måns Anderßon, Peder Oloffßon, Anders Erichßon** och **Peder Nielßon i Malsta, Olof Perßon, Pell Perßon, Lars Bengtßon** och **Fredrich Ingelßon i Åkrö** för ogille wägar och broar norr och söder om Kyrckian, derföre dhe hwardhera fälthes att bötha 3 m:r och förbättra wägen.

Joen Jönßon och Per Påålßon i Broo fälthes hwardhera att bötha 3 m:r för ogille wägar och förbättra wägen.

Peder Erichßon i Ahrnön Swor en olofligh Edh för Rätten, wardt han derföre Saach 3 m:r.

Bengdt Jonßon i Ahrnön lätt till öfwerflödh nu efter opbudh och lagståndh hembiuda **Sahl. Anders Erichßons** hemman **ididem** arfwingarna till inloßn.

Joen Hanßon i Ahrnöön lätt 2dre gången opbiuda ett hemman der samme-städes 6 öre i skatt.

Oluf Erichßon i Wälsta lätt opbiuda Jordh för 1 öre 12 th:r i skatt som han i pantt hafwer af sin granne **Olof Perßon** 1ste gången.

Jöns Perßon i Sörby lätt opbiuda ett hemman ibidem 6½ öre i skatt som han Kiöpt hafwer af **Nils Biörßon der sammastädes** andre gången.

Dito den 16 Novemb: Åhr 1663.

Dato publicerades Kongl. Maij:ts Placat angående dett förrymbde manskapet ifrån Furstendömet Finlandh, att dhe säkerligen måge sitt fosterlandh igen opsökia.

Dato publicerades åther Kongl. Maij:ts Placat angående barnemördande.

Uppå nästhållne Extraordinarie tingh den 7 Septembris Huius Annj, tedde för Rätten en **Bonde Bengdt Perßon i Broo och hans Hustru Brijta**, och anklagade **Postbondens Peder Jönßons i Broo Söner Jöns Perßon och Swen Perßon** ogifte drängiar till sine mogne åhr kombne, att the hafwa lockat och bedragit theras **lille dotter Ingridh** b:d nu på sitt 9:de åhr framledne Bartholomæi dagh till lägersmåhl och otucht, som Flickan Ingridh thet först för sins grannes **Joen Jönßons döttrar Karin och Margreta** yppat och bekiändt hafwer, som hon och nu dhem sådant för Rätten öfwertyga wille.

Thå tillfrågades Flickan hwilckendhera af dhem hånne först till den otuchten lockade? Swarade hon och icke kunde wäll minnas, efter dhe hwar om andra öfwer 2 åhr sedan, thå dhen **äldre brodren Jöns** kom ifrån **Gäfle** /: hwilcken dher på Slottet, för sitt tillbudne tidelagh, efter dhen Höglöfl. Kongl. Hofrättens Resolution och förelagdh tijdh sin Saach medh arbete förtiänt hafwer :/ medh hånne omgånge haft hafwa.

Doch bekiände nu Flickan först, att förledne wåhras ett åhr sedan, thå Planterne sättes, lockade **Jöns** hånne in uthj hans Faders Herrstufwa, och låste op sin kista, och gaf hånne en hwethe klingla, begärandes få liggia när hånne, men hon sade nej, lijkwäll löftade han hånne opp i Sängen och hade sin beställningh medh hånne.

Sedan bekiände Flickan för 2 åhr sedan om Hösten thå the tröskade, kom Flickan gåendes ther uth på åkren, ropade **Swen** hånne till sigh i Ladun och löftade hånne opp i golfwet, och ther besof han hånne, och sedan thå the hafwer tröskat ett Streck, går **Jöns** till hånne och bedrifwer samma otucht medh hånne, och thå föregaf han, att the finge höra thet theras moder kom in oppå dhem, thå kastade the små Halm öfwer hånne, och skrämde hånne tijga.

Åther bekiände Flickan, att **Jöns** nu i förledne Sommar på dhen daghen tinget höltz, och hon fölgde honom att leetha Häst, besof han hänner widh Bromyran.

Thå tillfrågades **Jöns Perßon** hwadh han här till swarar wille? Swarade han och neekade aldeles dher till att han war medh hänner i Herrstufwan, och att han gaf hänner hwethe klinglan, han nekade och thet att Flickan aldrih war medh honom i Ladun thå the tröskade, men thet bekiände han att han ofta hafwer narras och skiämptat medh hänner i hanners späde och yngre åhr, elliest bekiände han och, att thå flickan i Sommars fölgde honom att leetha Häst, narras han medh hänner och begärte få liggia när hänner widh Bromyran, hwilcket han i förstone höldt före wara skiämpt, men sedan bekiände han wara hans fulla opsåth, doch kunde eij sin willia medh hänner främia.

Hwar emoot Flickan oppenbarligen bekiände, att han hade haft sin willia medh hänner, så wäll thå som the flere gånger, och frågade honom till, hwarföre han bödh hanners moder ett kiortill frijß, och åth hanners Fader sin Häst i förlikningh, om så icke wore sandt.

Swarade han och icke kunde neeka biuda hänner frijßet, att hon wille tysta dhenne Saach neder, men Hästen neekade han biuda uth, uthan sade så medh ett ordh, willia gifwa uth Hästen medh, dher han wore här i från ledigh och lööß.

Dher om hanners man **Bengdt Perßon** tillfrågades? Swarade han icke wetta dher uthaf, när han uthbödh frijßet eller Hästen.

Flickan tillfrågades om hon icke blygdes säija en sådan otucht för sijne grannepijgor? Swarade hon icke wetta eller förstå sigh bättre dher på.

Sedan inkallades den **yngre broderen Swen Perßon** om sijne 23 åhr och bekiände hon särskilt på honom, thet han besof hänner i Kornladun thå the tröskade som föresagdt åhr.

2) Bekiände **Flickan Ingridh** oppå **Swen**, thå han i förledne wår om en måndagh kiörde i Åkren widh **Åbacken**, sände hon sin lilla broder på paß 4½ åhr till Swen att kräfia tobaaket som han dagen förre lofwade hänner för dett hon twettade hans skoor, men Swen badh hänner komma dijt siälf så skulle hon få tobaaket, och thå Flickan kom tijt, lockade han hänner till den otuchten, att han besof hänner dher i Åbacken.

3) Bekiände Flickan att **Swen** i förledne wår lockade och drogh hänner medh sigh uthi den yttre Kornladun, dher han och besof hänner, och badh hänner tijga, eller han skulle flå hudhen af hänner.

4) Bekiände Flickan att **Swen** i förledne wår ropade hänner till sigh thå han kiörde i Åkren **Sunnanåßlyckan** och gaf hänner Sälliepijpor och thå bahr han hänner opp i Skougzbackan, och der besof han hänner.

5) Bekiände Flickan nu i förledne H. Trefaldigheetz Sundagh medan folcket war i Kyrckian besof han hänner i Barnstufwan i hans faders gårdh, och thå gaf han hänner Sälliepijpor.

Till deße hannes beskylningar tillfrågades **Swen** hwadh han dher till wille Swara? Swarade han först och aldees neekade att Flickan war i Kornladun tå the tröskade, och mycket mindre hafwa något medh hånne beställa.

2) Neekade han och aldees till hannes beskylningh uthi **Åbackan**, icke heller gaf han hånne något toobaak dhen gången, uthan en annan gångh gaf han hånne ett stycke för thet hon gick efter ett paar Strumpor åth honom till **Österbro**. Dher till hon Swarade och sade att thet war samme gångh hon gick efter Strumporna, thå hon twettade Skona.

3) Neekade och **Swen** der till att han aldrig war medh hånne uthj den yttre Kornladun, och sådant medh en olofligh Edh betygade.

4) Neekade och Swen att han aldrig war medh hånne thå han kiörde i **Sunnanååblyckan**, thet han medh olofligh edh bekräftade.

5) Neekade och Swen dher till medh olofligh Edh, att han besof hånne om H. Trefaldighetz Sundagh medan folcket war i Kyrckian, och thå han tillfrågades hwarföre han intet war i Kyrckian? Swarade han icke hafwa skoor.

Thå tillfrågades Flickan huru the kunde sin onda willia medh hånne främia, efter hon så lijten war, och the till sijne fulle åhr kombne wore? Swarade hon att the brötte och fore mycket illa med hånne, och besynnerligh Swen, så att hon haltade och hade ondt i länderne, hwarföre hon en gångh klagade sigh för sin moder, thå hon till Swar fick: Ja, gamble quinnan må klaga sigh ondt i länderne uthaf Swåra och tunga börder, som och modren bekiände. Och thå hon tillfrågades, hwarföre hon intet klagade sigh för hwadh orsaak skull? Swarade hon ej thoras, både för theras böön, så wäll som för theras hoot och undsäijelßer skull.

Flickan tillfrågades och om hon icke ropade thå the låge hoos hånne? Swarade hon låtha illa, men the skrämde hånne att tijga.

Så efter thet denna Saach föll Rätten ganska omtänckeligit, huru the skulle kunna hafwa sin beställningh medh ett sådant barn, dy förmantes Flickan att hon icke skulle för någons böön och lockan skull, eller någon annan inbillningh, dhem sådant beskylla? Swarade hon och med förundran oppå hannes taal, sade: Jagh kan intet liuga på migh sielf, och gudh weet att jagh säger sant på dhem, och gudh låter Sanningen wähl komma fram, och the stå uthj sin osanningh wäll see thet the hafwa ett barn emoot sigh.

Och hafwer hon alt Stadigdt haft sin bekiennelße, thå hon dhen för half trijdie wecka sedan, thå dhenna Saach yppades, först bekiände, som **Länßman Jöran Oloffson i Wija** och **Tolfmän Lars Månßon i Frölandh**, **Oluf Erichßon i Wälsta** och **Peder Jönßon i Ahrnöön** witnade. Men brödernes moder bekiände att Flickan hade annat taal i förstone att hon intet bekiände på Swen. Thå witnade **Länßmans Son Jöran Jöranßon**, att thå the komme in och frågade efter drängiarna, war och Flickan ther, så blef hon häpin och sade hwarken flere eller färre ordh: Intet Swen, intet Swen. Men sedan thå Flickan kom i Länsmans gården, bekiände hon som förre åhr sagdt, och alt sedan hafwer hon warit i Länßmans gården, så att hon icke åhr wordin af en och annan lockat eller bydin annat bekänna, än thet som hon först bekiände. Flickan bekiände och thet, thå

the komme och frågade efter drängiarna, war hon medh theas **Syster Hustru Anna i Wäälsta** i Cammaren, och thå badh hon Flickan att hon intet skulle bekiänna på Swen. Dher om Hustru Anna tillfrågades, och kunde hon dher emoot ej medh sin Edh hålla, att thet ju så och af hånne begärat war, men sade sikh intet wetta af theas begångne bedrift, förr än Flickan thet bekiändt hafwer.

Länsman witnade och thet, thå dhenna Saak först yppades, och han hade Ransakat medh Flickan, slogh han efter dhem att taga dhem fast, men dhe toge flychten, och sedan hafwa the kommit igen på fadrens igenkallelße.

Dher om the tillfrågades hwarföre the toge flychten, efter the nu så förklarade sikh wara oskyldige? Swarade the att dheras fader hafwer rådt dhem dher till.

Dher om fadhren tilltalat blef? Swarade han och icke kunde neka dher till, efter den äldre Sonen **Jöns** tillförende war illa berychtat, rådde han dhem hålla sikh undan, till theß man får bättre ransaaka.

Andre Tingsdagen tillfrågades **Peder Jönßon** och **Bengdt Perßon** sampt begges theas hustror, om dhem emillan någon owänskap war, hwarföre ett sådant taal kunde Dictas och intalas? Swarade the hwar för sikh, och intet kunde förstå någon owänskap af ett eller annat wara yppat och orsaakat dhem emillan, icke heller kunde Peder Jönßon och hans hustru eller Söner tänckia eller tro Flickans föräldrar der om.

Åther förhördes Flickan huru the kunde hafwa sin willia medh hånne? Swarade han joo, the wände intet förr igen.

Åther tillspordes hon, efter hon icke ropade eller straxst klagade sikh för sin moder, så hafwer hon samtycht gärningen medh dhem, och i ty finnes hon och brottzligh medh dhem under Straffet? Swarade hon intet torras ropa eller säija för sin moder för hugg skull, icke heller förstodh hon någon Syndh dher medh wara.

Åther förhördes medh **Jöns** om han tillstå och bekiänner wille att han flere gånger hafwer haft gärningh och opsåth medh hånne, som hon bekiändt hafwer både i Ladun och Herrstufwan? Swarade han och aldeeles neekade, uthan allenast bekiände dhen ena gången som förr ähr sagdt widh Bromyran, men hon sade, Joo, Joo, du må intet säija nej, iagh säger intet osandt på tigh om dhe flere gånger.

Åther förhördes **Swen** om han tillstå och bekiänna wille, thet hon på honom bekiänt hafwer? Swarade han och aldeeles neekade, föregifwandes ej wetta hwadh hon sade? Swarade hon och medh gråtandes tårar klagade sikh både för gudh och menniskior huru illa han foor medh hånne, och som hånnes Formalier föllo, sade hon /: för höfligh öron sagdt :/ att han meegh hånne full, så wäll den ena som flere gånger, men intet giorde Jöns så mychet.

Thå tillfrågades hon åther om dhe giorde så illa medh hånne att hon blödde? Swarade hon nej.

Så efter thet the så neekade, och Flickan enständigt bekiände att the hafwa haft gärningh medh hånne, thet doch eij så lätteligen kunde forstå sikh, altså wardt betäncht och tillnäppt 6 redelige quinnor Nämbl. **Pastoris wyrdige H. Olufz Hustro Margreta, Hustro Giöluh H. Larß, Hust: Elin Johan Oloffßons, Hust: Elisabeth Oluf Perßons, Ursilla Pell Perßons, och Hust: Giöluh Fredrickz i Åkrö,** som hånne pröfwa och ransaaka skulle, och komme the igen och witnade, att the medh sin Edh hålla wille, att hon war så till sin lehm wamkelöös, som andra sådanna barn wara plägar, och the af moderlijwet födde ähre.

I medler tijdh opsattes dhenna mörcka och wichtige Saak, att öfwerwägas och betänckias till näste tingh, och förordnades en anner Nämdbh, som om dhenna Saach ransaaka, efter sworne edh å laagbook, wärria eller fälla skulle, Nämbl.

**Lars Perßon i Ahrnöön, Olof Anderßon i Yßby
Olof Oloffßon i Yßby, Erich Perßon i Warpsätter
Fredrich i Åkrö, Lars Bengtßon i Åkrö
Carl Uneßon i Wälsta, Lars Anderßon i Backan
Pell Perßon i Malsta, Erich Mårtenßon i Sylta
Oluf Bryntefß i Stambnäs, Lars Perßon i Byen**

Hwarföre och nu ährendet optogz till Ransachningh, och **Flickan Ingridh** förmantes eij annat på dhem bekiänna, än thet som Sandt ähr? Swarade hon och sikh öfwer dhem begge medh gråtandes tårar beklagade, för den otucht som the medh hånne begått hafwa, opreppandes alt hwadh som hon på dhem af förra tinget antechadt står, bekiändt hafwer.

Men **Swen Perßon** der emoot neekade, ehuruwäll Rätten på åthskilligit sätt och wijß, honom rådde och förmante Sanningen tillstå och bekiänna, doch alt enständigt neekade.

Så och **Jöns Perßon** wille icke heller flere gånger tillstå, än som föreskrifuit står.

Och dher medh lades dhenna tilldragne och för menniskiom fördolde Saach till den opsatte Nämbdens flijtige öfwerwägande att wärria eller fälla, och war så theras, som dhen förra Nämbdens enfaldige betänckiande, att oansedt thet på Flickans sijda synes gifwa witzordh, Nämbl. 1) att hon af ijdel enfaldigheet thet för grannepijgerne oppenbarade, thet elliest i sådant fall af moget folck plägar förtijgas. 2:do) Hafwer **brödernes Syster Hust: Anna** bedit Flickan intet bekänna på **Swen**. 3:tio) Hafwer Flickan alt stadigt haft sin bekiännelße så dhen ene som dhen andre gången. Lijkwäll medan dhe särskilde äre förhörde, så wäll af Rätten som **Pastore H. Oluf** här i Församlingen och **Pastore H. Thomæ i Hudwichwaldh**, och fljteligast rådde och förmante att bekiänna Sanningen. 2:do ähro the i medler tijdh sedan förre Ransaachningen höltz, hwarför sikh åthskilde, i ett starckt fängelse inneslutne, att dhe till Sanningen beweeakas skulle, men lijkwäll Swen alt stadigt neekat för tillbudh och beställningen medh hånne, och icke heller fått någon bekiännelße af **Jöns**, att han skulle hafwa wettat eller forstått om Swens omgånge medh Flickan, 3:tio Hafwer quinfolcken skattat hånne wancke, och skadelös. Hwarföre i en så mörck och blindh Saach

efter Domare Reglans anledning, entledigas Swen ifrån dhenna beskylningh, och ställa thet som menniskiom förborgat ähr under gudz domb, och fälthes han för hwardhera hans ofwanberörde obetänchte och oloflige Edher att bötha 3 m:r och satte löfte och borgen för sigh.

Men sedan **Jöns Perßons** Saach belangande, som Flickan till dhenna otucht lockat, och såsom twungin emoot hannes willia dett samtycht, och han medh hånne effectuerat hafwer som han hafwer kunnat, war så begge Nämbernes betänkiande efter thet 12 Sap. i Edzöris balcken, att såsom en mogen quinna ähr för wåldtächt befredat, så synes och mehra ett barn wara förswarat och befredat, doch så efter Flickan ähr eij skadat å sin lehm, ähr han efter thet ordet brödz medh hånne och eij gath sin willia framkommit, af berörde Capitel dömbd till Edzöris brott. Och här medh dhenna sampt ofwan:ne Saach den Högberömblice Kongl. Hofrätt ödmiukeligast hemställe, hwadh nåder Swen kan wederfahras, och hwadh Straff Jöns undergå skall, som platt intet hafwer att bötha medh, fick icke heller Jöns Perßon löfte för sigh, uthan sattes Cronones häfte till Högberem:te den Kongl. Hofrättz nådige förklariningh, tillförende hafwer han warit beskylt för Tijdelagh, som förre förmålt står.

Här öfwer ähr ankommen den Höglofl. Kongl. Hofrättz nådige Resolution att Tingzdomen approberes **Swen** belangande, men hwadh hans broder **Jöns** widkommer, skall han för dhetta sitt skamlige och otuchtige förehafwande plichta medh 7 gatulopp, och tillijka medh **Flickan Ingrid** stå oppenbahra skrift.

Anlangande dett uthkombne taal och rychte öfwer **Swen Perßon i Broo** och hans **Syster Karin Persdotter**, som heetz hafwa haft Lägersmål tillsamman, och nu som på förra tinget noga ransaakat ähr, af hwem thet talet skulle först wara uthgångit, och ingen kunnat få, ehuruwäll rychtet i gemehn, och hwarß mans mundh, så in, som uthSochnes i fullan Swångh gått hafwer, derföre the och nu tillbude giöra sigh frij. Så efter thet ingen kunde dhem der till binda, uthan taalet mest dher af kommit, att han så medh Flickan handterat hafwer, skulle och icke Systren wara för honom frij, dy giordne Nämberne dem i detta måhl ledige här ifrån, till theß någon med bättre skiähl dem dher till binda kan.

Huufarme i Rogsta 7 Personer dheres skatt 2 hemman 9 öre 2 th:r
Ilßbo 2 Personer dheres skatt 9 öre 12 th:r.

Jöran Gynteßon i Berge i Ilßbo Sochen opbödh Jordh efter 3 öre 18 th:r i skatt liggandes der sammestädes 1ste gången.